

AUTORITEIT
PERSOONSGEGEVENS

Autoriteit Persoonsgegevens
Postbus 93374, 2509 AJ Den Haag
Bezuidenhoutseweg 30, 2594 AV Den Haag
T 070 8888 500 - F 070 8888 501
autoriteitpersoonsgegevens.nl

Vertrouwelijk/Aangetekend

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
T.a.v. de heer (10)(2e)
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag

Datum
16 juli 2020

Ons kenmerk
z2020-11824

Contactpersoon

(10)(2e)

Onderwerp

Verzoek om voorafgaande raadpleging - aanvullende informatie nodig

Geachte heer (10)(2e)

Naar aanleiding van uw verzoek om een voorafgaande raadpleging en de daarbij meegestuurde DPIA heeft de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) een aantal vragen. Deze vragen richten zich op drie hoofdcategorieën: verwerkingsverantwoordelijkheid voor de verwerking; de verwerking en risico's; en techniek en framework. Dit betreft een eerste set vragen, de AP sluit niet uit dat er in het vervolg van de behandeling van de voorafgaande raadpleging nog aanvullende vragen gesteld zullen worden om een advies te kunnen uitbrengen.

1. Verwerkingsverantwoordelijk voor de verwerking

- a. Er is nu gekozen voor verwerkingsverantwoordelijkheid op 'twee niveaus' waarbij verwerkingsverantwoordelijkheid wordt gesplitst in beheer en inrichting (met de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport als verwerkingsverantwoordelijke) en de uitoefening van de rechten van betrokkenen (waarvoor betrokkene zich moet richten tot de eigen regionale GGD). Dit roept vragen op. Kunt u toelichten waarom hiervoor is gekozen en niet bijvoorbeeld enkel de minister van VWS aan te wijzen als verwerkingsverantwoordelijke? Dit staat immers het aanwijzen van een contactpersoon voor het uitoefenen van de rechten van betrokkenen niet in de weg (artikel 29 AVG).
- b. Het verzoek om voorafgaande raadpleging is ingediend door het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, welke aanvankelijk als verwerkingsverantwoordelijke is aangeduid. Uit de DPIA blijkt dat de verwerkingsverantwoordelijkheid bij zowel het ministerie als de verschillende regionale GGD'en komt te liggen. Dit zou betekenen dat het voorliggende verzoek om voorafgaande raadpleging niet ontvankelijk is wanneer het niet door

AUTORITEIT
PERSOONSGEGEVENS

Datum
16 juli 2020

Ons kenmerk
Z2020-11824

alle verwerkingsverantwoordelijke partijen is opgesteld, ondertekend en ingediend. Hoe ziet u de verwerkingsverantwoordelijkheid in relatie tot het verzoek om voorafgaande raadpleging? Kunt u ons een overzicht geven van de verantwoordelijke organisaties inclusief contactgegevens, contactpersonen en FG's?

- c. Waarom is de rol van de GGD'en als verwerkingsverantwoordelijken terwijl hun rol bij de app zeer beperkt t.a.v. de gegevensverwerking?
- d. Begrijpen we u goed dat u artikelen 3 en 7 van de Wpg voldoende specifiek vindt om als grondslag voor de verwerking van persoonsgegevens voor een notificatieapp te dienen en dat een soortgelijke zin zoals is opgenomen in het voorgestelde Artikel 6d van de Wpg voor de GGD'en met betrekking tot de verwerking van bijzondere persoonsgegevens niet nodig is?

2. De verwerking en risico's

- a. De in de DPIA opgenomen risico's lijken grotendeels gebaseerd te zijn op technische risico's in relatie tot de gebruikte infrastructuur. Hoewel deze infrastructuur verband houdt met de verwerkingen ziet de AP nog geen uitgebreide afweging van de risico's voor de rechten en vrijheden van natuurlijke personen bij de voorgenomen verwerking. Kunt u toelichten hoe de identificatie van risico's heeft plaatsgevonden en welke rol de risico's voor de rechten en vrijheden van natuurlijke personen daarbij spelen?
- b. Binnen de risicoanalyse lijkt terminologie door elkaar te lopen. Het bruto risico is het product van kans en impact voordat mitigerende maatregelen worden getroffen. Het netto risico is het restrisico. Deze begrippen worden niet consequent gebruikt. Zo wordt in 'risico' 16 van de bijlage al een mitigerende maatregel benoemd bij het bepalen van de impact. Daarnaast worden er kwaliteitscontroles genoemd waarbij niet duidelijk is of deze reeds zijn uitgevoerd of ze slechts gepland zijn. Kunt u toelichten of de nu gemaakte inschatting definitief is of dat er een nog een herziening is voorzien? Kunt u ook toelichten bij de risico's en mitigerende maatregelen waar het risico zich bevindt (bijvoorbeeld VWS, GGD'en, het framework van Google en Apple) en wie de mitigerende maatregel neemt?
- c. Bij de inschatting van de risico's, onderdeel impact, lijkt geen gewicht te zijn toegekend aan de gewenste brede adaptatie van de app en de mogelijkheid dat ongewenste verwerkingen de rechten en vrijheden van een groot aantal natuurlijke personen raakt. Daar speelt bijvoorbeeld mee de mogelijkheid dat een aanval eenvoudig kan worden opgeschaald. Kunt u toelichten hoe dit is meegewogen in de afweging?
- d. Bij de inschatting van de risico's, onderdeel kans, lijkt de kans dat een gerichte aanval wordt uitgevoerd vaak relatief laag te worden ingeschat terwijl wordt beoogd de app binnen heel Nederland te gaan gebruiken. Dit laatste brengt met zich dat op veel fysieke plaatsen kan worden getracht aanvallen uit te voeren die, indien ze succesvol zijn, mogelijk leiden tot waardevolle informatie over bewegingspatronen van, en mogelijke ziekteverschijnselen bij mensen. Een bekend voorbeeld zijn winkelcentra met apparatuur om Bluetooth en WiFi signalen op te vangen. Dit soort informatie kan van invloed zijn op de kans dat er ergens een aanval wordt uitgevoerd. Kunt u toelichten hoe dit is meegewogen in de afweging?

AUTORITEIT
PERSOONSGEGEVENS

Datum
16 juli 2020

Ons kenmerk
Z2020-11824

- e. Voor het gebruik van de app is het inschakelen van Bluetooth noodzakelijk. Bluetooth bevat echter enkele bekende kwetsbaarheden en daaraan gerelateerd aanvallen.¹ Dit risico is niet geadresseerd. Daarbij geldt dat dit risico groter is als het gaat om (verouderde) Androidtoestellen. Kunt u toelichten waarom dit risico niet is onderkent en er geen differentiatie is toegepast naar besturingssystemen van mobiele telefoons?
- f. De DPIA noemt het GGD-portaal maar gaat verder niet in op de verwerkingen die daarin plaatsvinden. Wat is de relatie tussen (verwerkingen binnen) het GGD-portaal en de app? Welke additionele risico's ontstaan, bijvoorbeeld, door verdere verwerkingen van gegevens door het college van Burgemeester en Wethouders voor andere doelen dan infectieziektebestrijding, en hoe zijn deze geadresseerd?
- g. In de DPIA komt het daadwerkelijke uitoefenen van de rechten van natuurlijke personen en de wijze van organisatie daarvan nauwelijks aan de orde. Aangezien in deze constructie vele organisaties verantwoordelijkheden dragen, kan het onduidelijk zijn bij wie deze rechten uitgeoefend kunnen worden en hoe dit georganiseerd is. Kunt u aangeven welke organisatorische maatregelen zijn getroffen om het uitoefenen van de rechten van natuurlijke personen te waarborgen? Zijn de FG's van de GGD'en ook betrokken geweest bij het opstellen van de DPIA? Anderszrijven ze de resultaten, ook die van de FG van VWS?

3. Techniek en framework

- a. De door VWS uitgevoerde verwerkingen in en rondom de app leunen volledig op het framework dat is ontwikkeld door Google en Apple. Daarbij geeft VWS aan dat Google en Apple geen verwerker zijn. VWS betoogt dit middels een verwijzing naar een FAQ aangaande het framework van Google en Apple. Kunt u aangeven welke nadere informatie buiten deze FAQ bestaat die het standpunt van VWS in deze onderbouwt? Kunt u deze informatie aan de AP verschaffen?
- b. Pagina 17 van de DPIA lijkt een aantal tegenstrijdigheden te bevatten hetgeen de transparantie niet ten goed komt. Een cruciaal voorbeeld daarvan is: *"De implementatiesoftware van het DP3T protocol (de app van VWS) verwerkt de TEKs, DKs en RPIs/contactcodes, en kan een risicoscore bepalen aan de hand van een in de app opgenomen set parameters en weegfactoren."* Volgens de door Google en Apple geleverde documentatie (en zoals ook te zien is in de broncode van de VWS app) is de app zelf enkel verantwoordelijk voor het opvragen en uploaden van de TEKs en de download van de DKs. Alle andere verwerkingen worden in het framework van Google en Apple gedaan, afgeschermd van de app. Kunt u dit toelichten?
- c. De ontwikkelaars van DP-3T stellen: *"We also strongly believe that Apple and Google should adopt our subsequent enhancements, detailed in our white paper, that increase user privacy. We also strongly encourage both companies to allow an external audit of their code to ensure its functionality corresponds to its specification."*² Kunt u toelichten in hoeverre de aanbevelingen van DP-3T door VWS worden onderschreven en deze in het framework van Google en Apple zijn opgenomen?
- d. Zijn de genoemde rapportages aangaande pentesten, code reviews, code quality en code test coverage voorhanden? Is deze informatie voorhanden met betrekking tot zowel het

¹ <https://www.ncsc.nl/documenten/factsheets/2019/juni/01/factsheet-veilig-gebruik-van-smartphones-en-tablets> (14 juli 2020)

² <https://github.com/DP-3T/documents#apple--google-exposure-notification> (14 juli 2020)

AUTORITEIT
PERSOONSGEGEVENS

Datum
16 juli 2020

Ons kenmerk
Z2020-11824

framework van Google en Apple, de app, en de backend? Kunt u deze rapportages de AP verschaffen?

- e. Kunt u aangeven welke juridische entiteit, met vestigingsgegevens, er verantwoordelijk is voor wat genoemd wordt het framework van Google en Apple? Indien er sprake is van meerdere entiteiten, wat is dan de verhouding tussen deze entiteiten en wie is primair verantwoordelijk?

Reageer op tijd

De AP verzoekt u binnen 1 week na dagtekening van deze brief, dus uiterlijk op **23 juli 2020**, uw reactie met de beantwoording van alle bovenstaande vragen toe te sturen. In dit geval wil de AP, vanwege het grote belang dat u hecht aan de invoering van de corona notificatie app, uw aanvraag zo snel mogelijk, maar uiteraard zeer zorgvuldig beoordelen. Vermeld bij beantwoording al het overige dat u voor de beoordeling van uw verwerking van belang acht. Indien u daar prijs op stelt bestaat uiteraard de mogelijkheid de door u aangeleverde antwoorden en bijbehorende documentatie in een gesprek toe te lichten.

U kunt pas starten met het verwerken van de persoonsgegevens als wij de procedure van een voorafgaande raadpleging hebben afgerond. De termijn voor behandeling van uw verzoek om voorafgaande raadpleging wordt opgeschort totdat de AP alle gevraagde informatie van u heeft ontvangen. Verstreekt u de gevraagde informatie niet (tijdig)? Dan moet de AP op basis van de beschikbare informatie beoordelen of de voorgenomen verwerking voldoet aan de vereisten van de AVG.

Juridisch kader

Voor dit dossier geldt artikel 36, eerste lid, van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) als juridisch kader.

Tot slot

Ik vertrouw erop u met deze brief voldoende te hebben geïnformeerd. Heeft u vragen over de procedure? Dan kunt u hierover met mij contact opnemen.

Hoogachtend,

Autoriteit Persoonsgegevens,
Namens deze,

(10)(2e)

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

PR-aanpak

CoronaMelder

3 fases: aanloop testversies, testversies en
voorgenomen landelijke uitrol

Hvdm.
PUBLIC RELATIONS

Debrief

Achtergrond

- Eerder heeft HvdM een PR-aanpak voor **landelijke uitrol voorgesteld**. Deze is gericht op alle media met uitzondering van landelijke nieuwsmedia en techmedia (door woordvoering VWS).
- 13 juli **PR-aanpak gefaseerde uitrol gedeeld** met VWS op basis van 3 testregio's. 16 juli is de kamerbrief verspreid inclusief tijd, nog te zetten stappen en specifieke data voor testversie in GGD-regio's Twente en Rotterdam-Rijnmond.

Vraagstuk PR

Stel een geïntegreerd plan op, gebaseerd op **drie fases**:

Fase 1: PR-activiteiten met zichtbaarheid vanaf nu tot en met 16 augustus - op landelijk en regionaal niveau

Fase 2: PR-activiteiten met zichtbaarheid van 17 augustus tot eind augustus - op landelijk en regionaal niveau

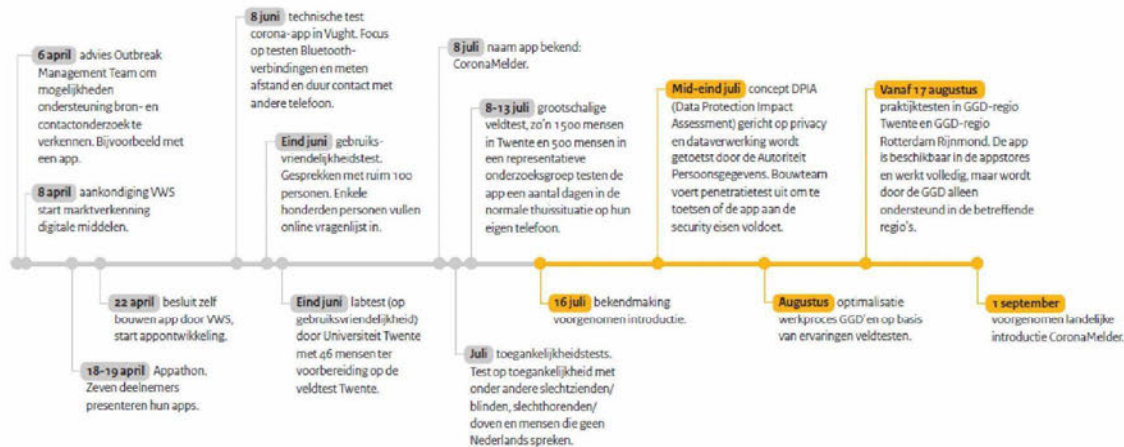
Fase 3: PR-activiteiten met zichtbaarheid vanaf 1 september - op landelijk en regionaal niveau

Voorzie de PR-activiteiten van een duidelijke planning en deadline voor aanleveren input, contactgegevens betrokkenen/experts en akkoorden vanuit VWS.

Tijdljn CoronaMelder

Onlangs heeft HvdM een rol gespeeld in de ontwikkeling van de CoronaMelder tijdljn. Deze tijdljn is een belangrijke leidraad voor communicatie. Benut waar mogelijk relevante momenten in PR.

Uitgangspunten PR-aanpak

- PR draagt bij aan de doelstellingen **weten, vinden en doen** conform DPC-richtlijnen.
- PR helpt om de boodschap **beter uit te leggen, persoonlijk relevant** te maken en voor **verdieping**.
- PR-activiteiten voldoen aan de geldende **AVG- en DPC-richtlijnen**.
- Bij de PR-aanpak voor de **voorgenomen landelijke uitrol van CoronaMelder** is extra aandacht voor:
 - Nut en noodzaak
 - Privacy
 - Veiligheid
 - Vrijwillig gebruik
- Wij houden rekening met het feit dat de **testversie** van CoronaMelder vanaf **17 augustus in de appstores** staat en mogelijke consequenties hiervan. Tot 1 september wordt de app echter alleen volledig ondersteund door de GGD Twente en GGD Rotterdam-Rijnmond.
- Houdt rekening met de **politiek bestuurlijke context** en **beslismomenten** zoals advies AP (eind juli), resultaten testversie in Twente en Rotterdam-Rijnmond (vanaf 17 augustus) en besluit Tweede Kamer over invoering app (eind augustus).
- Is in lijn met de strategie en activiteiten van **betrokken partnerbureaus** Roorda, Initiative, BKB en Tabula Rasa
- Voor de PR-activiteiten is goede afstemming met VWS-medewerkers van woordvoering nodig ((10)(2e) en (10)(2e) (10)(2e) Er is behoefte aan een vast overlegmoment.

Doelgroep

HvdM
PUBLIC RELATIONS

Doelgroep

PR-aanpak en activiteiten

Vervolgstappen en budget

Doelgroep

De doelgroep is gebaseerd op de omschrijving uit de strategie van Roorda:
Alle **inwoners van Nederland** met een smartphone van 16 jaar en ouder.

Specifieke aandacht voor:

- In eerste instantie is de focus op de groep die **van plan** is de app te downloaden (1/3^e).

En

- De groep **twijfelaars** (1/3^e) die **nog vragen heeft** voordat ze overtuigd kunnen worden. Vragen gaan vooral over effectiviteit en privacy.

Verdieping PR

- Waar mogelijk scherp wij de PR-uitingen naar specifieke doelgroepen zoals ouders, jongeren, mensen die Nederlands niet als moedertaal hebben en zorg- en welzijnprofessionals.

HvdM
PUBLIC RELATIONS

Doel PR

Doel PR-inzet CoronaMelder

De inzet van PR draagt bij aan het **vergroten van het vertrouwen** in de app bij het algemeen publiek. Dat doen we door draagvlak te creëren onder invloedrijke personen, organisaties en media die dichtbij mensen staan en hen op het juiste moment in te zetten als vertrouwde boodschappers.

Om **draagvlak te creëren** en mensen te motiveren CoronaMelder te downloaden en te gebruiken, is een duidelijke boodschap essentieel. Hierbij zijn wij transparant en realistisch over de toegevoegde waarde van CoronaMelder en benoemen wij barrières. Ook barrières die wij deels of niet kunnen wegnemen.

CoronaMelder is geen doel of losstaand middel

- De app is geen doel. CoronaMelder is een aanvulling op het bron- en contactonderzoek en geldende richtlijnen van de RIVM.
- CoronaMelder helpt de verspreiding van corona te beperken en mensen die voor langere tijd in contact zijn geweest met iemand met corona sneller op te sporen.
- CoronaMelder kan helpen om huidige versoepelingen in stand te houden.

PR-twee routes

Om in de breedte draagvlak te creëren richt de PR-inzet zich op twee routes:

- Experts betrekken op het gebied van app-ontwikkeling, privacy en gebruiksgemak
- Communicatie met algemeen publiek en subdoelgroepen

Begeleiding branded content

Naast PR, is voor verschillende subdoelgroepen mogelijk inzet van branded content nodig om hen te bereiken, informeren en activeren. HvdM kan de inhoudelijke begeleiding van branded content verzorgen. Als hier behoefte aan is, brengen wij t.z.t. een aanvullende offerte uit.

PR-aanpak en activiteiten

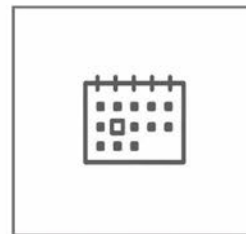
HvdM
PUBLIC RELATIONS

Doel en doelgroep

PR-aanpak en activiteiten

Vervolgstappen en budget

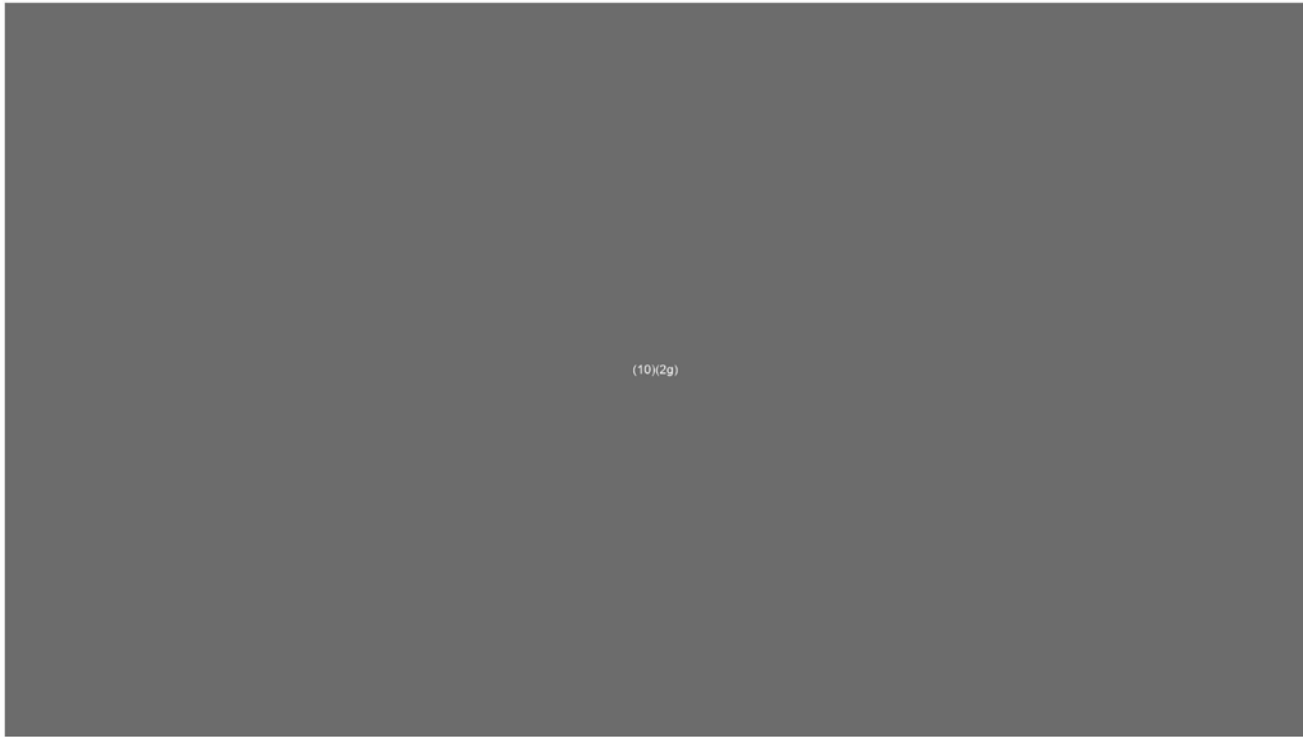
Strategie

Afkomstig uit concept (10)(2e)

PR sluit aan op de **strategie** zoals beschreven in het concept van (10)(2e)

- Het **doel** (signalering/waarschuwing) en **nut en noodzaak** van de app communiceren en toelichten hoe deze werkt. Hierbij wordt benadrukt dat CoronaMelder **ondersteunt** bij de strijd tegen corona. Het is **geen** extra maatregel.
- Met PR nemen wij zorgen weg rond **veiligheid en privacy** en communiceren we dat **gebruik** van de app **vrijwillig** is.
- PR verlaagt de drempel tot **download en gebruik** van CoronaMelder (faciliteren 'het is een kleine moeite').
- PR richt zich op **motivaties om app te downloaden en gebruiken**. Dit zowel uit het oogpunt van de persoon zelf als mensen om hen heen. Want als je de app downloadt en gebruikt, bescherm je ook mensen om je heen.
- Indien relevant roepen wij mensen op **anderen** te helpen bij het downloaden van de app. Want hoe meer gebruikers hoe effectiever/nuttiger de app. Elke download telt.

(10)(2g)

PR-aanpak in drie fases

- Fase 1** (tot 17 augustus):
- Boodschap:** nut en noodzaak app (waar mogelijk link naar actualiteit maken), randvoorwaarden app, dit gaat de app doen.
Doelgroepgerichte benadering: uiteenlopende doelgroepen van 50-plus tot lifestyle, zorg- en welzijn professionals, gezinnen, lezers h-a-h bladen (algemeen publiek), mensen die Nederlands niet als moedertaal hebben.
Doel: draagvlak vergroten: 'weten en vinden'
- Fase 2** (ca. 13-28 augustus):
- Boodschap lancering testversie:** Zo werkt de app in regio's Twente en Rotterdam-Rijnmond, download 'm hier.
Doelgroepgerichte benadering: regionale en lokale benadering, zorg- en welzijn professionals, partnerstrategie (laatstgenoemde via VWS), ook in mindere mate aandacht voor landelijke (nieuws)media.
Doel: draagvlak vergroten: 'weten, vinden en doen'
- Fase 3** (vanaf eind augustus):
- Boodschap:** heb jij de app al gedownload. Help jezelf en anderen. Oók met downloaden. Successen van de app, delen verhalen gebruikers, mijlpalen m.b.t. downloads benutten in communicatie. Boodschap en middelen verder finetunen per doelgroep

Wij adviseren zowel bij fase 2 als fase 3 de communicatie **tijdig op te starten** zodat media net vóór of direct bij lancering kunnen communiceren over CoronaMelder. Hierbij is het verstandig de communicatie voor fase 2 net voor het besluit van de Tweede Kamer af te ronden. In dit plan gaan wij er vanuit dat de Tweede Kamer in week 35 een besluit maakt over landelijk gebruik van de app.